

#CATALUNYADIGNITAT

Evolució de la renda mínima d'inserció (RMI) a Catalunya

Total de prestacions econòmiques

En milions d'euros

FONT: DEPARTAMENT DE TREBALL, AFERS SOCIALS I FAMÍLIES / GRÀFIC: EL PUNT AVUI

Anys 2015

29.537 expedients vigents

75.100 destinataris, inclosos els titulars

500,63 euros de mitjana mensual de prestació

3.000 expedients pendents de valorar, dins de termini

Mitjana de prestacions

En euros

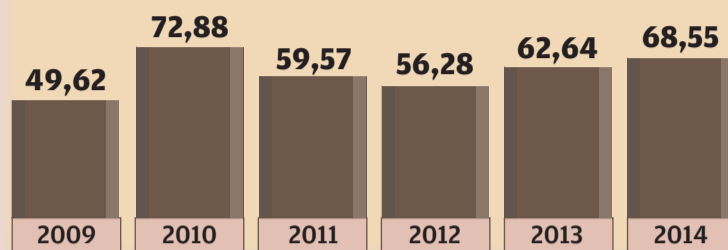
● Per expedient

● Per persona destinatària

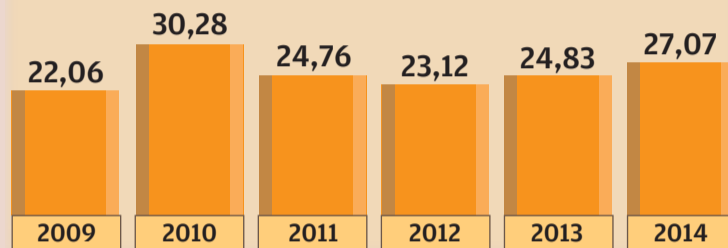
Nombre de persones destinatàries

En milers

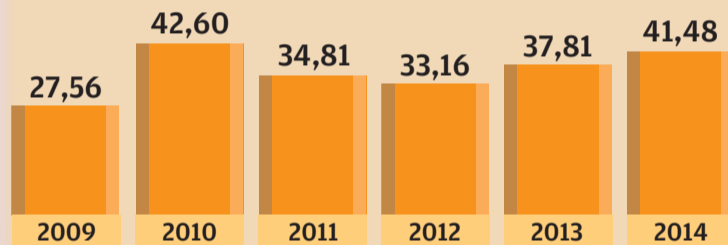
Persones titulars

En milers

Persones beneficiàries

En milers

Més renda mínima per la situació d'urgència social

El pla de xoc de JxSí i la CUP planteja que la RMI torni a ser un dret subjectiu com abans del 2011. Treball refà els requisits d'accés per incloure-hi més titulars. Es preveu reforçar el programa d'acompanyament

Sònia Pau
BARCELONA

Més de 29.500 llars a Catalunya sobreviuen amb la renda mínima d'inserció (RMI), una prestació d'uns 500 euros de mitjana al mes. Es tracta d'una ajuda creada l'any 1990 amb la finalitat de donar suport a les persones que no tenen recursos per atendre les necessitats més bàsiques, mentre paral·lelament treballen per la seva inserció social i laboral. Els últims anys s'ha parlat constantment de la necessitat de reformar-la per adequar-la a la realitat, però no s'ha fet.

Ara, la RMI ha tornat a l'actualitat perquè el pla de xoc de JxSí i la CUP inclou que recuperi la condició de

dret subjectiu que tenia abans de la retallada del 2011 i indica que s'hi han de dedicar 70 milions addicionals. La consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, Dolors Bassa, reconeix que les dades d'atur i de llars sense cap ingrés són "preocupants" i està convençuda que la RMI ha de ser l'eina per començar a fer més petita l'esletxa de la desigualtat. Divendres, en la comissió d'Afers Socials del Parlament, va insistir en la idea de recuperar la filosofia d'abans del 2011. "Estem en procés d'avaluar les dades i analitzar els requisits d'accés per veure com els ampliem per donar cobertura a més gent", explica el secretari del Departament de Treball, Josep Ginesta.

Les frases

"Les classes de català no seran un requisit per cobrar la RMI, sinó un acompanyament"

Josep Ginesta
SECRETARI DEPARTAMENT TREBALL, AFERS SOCIALS I FAMÍLIES

"Hi ha persones amb una ocupabilitat difícil que no poden quedar fora de la RMI"

Oriol Illa
PRESIDENT TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SOCIAL DE CATALUNYA

"S'ha d'articular un sistema paral·lel a la RMI per apoderar les persones"

Teresa Crepo
PRESIDENTA ENTITATS CATALANES D'ACCIÓ SOCIAL

Una de les claus, indica Ginesta, és veure quins són els principals motius de denegació. Es dona la circumstància que a persones sense ingressos o amb ingressos evidentment insuficients per viure dignament se'ls denega la RMI, alerten alguns professionals dels serveis socials. Tot i no entrar en detalls, avança que alguns dels criteris que poden variar són el límit d'ingres-

sos inferiors a la RMI dels 12 mesos anteriors a la sol·licitud -comptant tota la unitat familiar- o bé la residència continuada de dos anys a Catalunya.

Motius socials o laborals
"Hem de mirar molt bé com ho fem -subratlla Ginesta-, perquè potser hi ha joves per als quals és més adequada una renda d'emancipació." Una de les claus, explica, és conè-

xer si algú arriba a la prestació per unes motivacions d'exclusió social o bé laborals. "Ens trobem amb persones que viuen un mal moment per falta de feina, però n'hi ha d'altres que estan molt lluny d'activar-se laboralment, perquè tenen altres necessitats socials", argumenta. I hi afegeix: "No cal posar requisits inútils."

I és a partir d'aquesta diferenciació de necessi-

tats que s'adequaran els circuits d'acompanyament, tenint en compte que la RMI ha de ser un suport cap a la inserció social i/o laboral. La idea amb què es treballa és que una persona que requereixi un acompanyament cap a la integració social es vinculi a l'escolarització dels fills i a l'aprenentatge del català, mentre que, quan el problema és laboral, es reforci la formació. "Les classes de llengua -insisteix el secretari general per evitar malentesos- són un acompanyament, no pas un requisit. I en cap cas no anar-hi significarà perdre l'ajuda."

Serveis socials

Especialment en els casos socials, la intenció és que siguin els professionals de serveis socials bàsics els que en facin el seguiment. Tot i que el mateix Ginesta admet que hi ha un altre escull, que és aconseguir destinar més recursos a aquests serveis socials.

Fa quinze dies, representants de la Taula del Tercer Sector es van reunir per primer cop amb Treball per parlar-ne. "La reforma de la RMI -indica

El caos del 2011 i la reforma pendent

La renda mínima d'inserció (RMI) és "una acció de solidaritat de caràcter universal que té com a finalitat el desenvolupament coordinat d'accions per ajudar les persones que no disposen dels mitjans econòmics suficients per atendre les necessitats essencials de la vida quotidiana, mentre se les prepara per a la inserció social i laboral". Es va crear als anys noranta. La destrucció de llocs de feina i la impossibilitat de tornar-ne a trobar van fer que cada cop hi hagués més sol·licitants fins que en ple estiu del 2011 el govern va aplicar abruptament mesures per retallar el nombre de beneficiaris.

Aquella operació, liderada pel llavors conseller d'Empresa i Ocupació, Francesc Xavier Mena, es va presentar com una actuació contra el frau, primer, i com una acció per posar ordre a la prestació, després. Es van fer fora d'un dia per l'altre persones que havien estat un temps fora de Catalunya, i Mena va haver de comparèixer al Parlament. Si el desembre del 2010 hi havia 30.284 titulars de RMI, el desembre del 2011 eren 24.765.

Des de llavors que es parla de reformar la RMI i els criteris són tan estrictes que en deixen fora moltes famílies tot i no tenir cap ingrés. Els criteris són aquests:

- Empadronat a Catalunya.
- Residència continuada i efectiva a Catalunya de dos anys anteriors a la data de presentació de la sol·licitud.
- Permís de residència vigent, en cas d'estrangers.
- Constituir una llar independent, com a mínim un any abans de la sol·licitud.
- Edat entre 25 i 65 anys (també menors de 25 anys en casos excepcionals).
- Ingressos inferiors a la prestació de RMI dels 12 mesos anteriors a la sol·licitud. Es computen els ingressos de tota la família.
- No tenir dret a altres prestacions públiques o altres ingressos de qualsevol mena que superin la RMI.
- Signar la sol·licitud i el conveni d'inserció (és el compromís de seguir el pla individualitzat d'inserció).
- Que presentin, segons l'avaluació dels serveis socials, dificultats d'inserció social i laboral afegides.

el president de la Taula, Oriol Illa— ha de poder garantir un sistema de rendes i respondre a la situació de desprotecció de milers de famílies." Illa recorda que hi ha 110.000 llars sense cap ingrés regular que cobreixen les necessitats més elementals d'alimentació, habitatge i subministraments bàsics gràcies a les entitats.

En el camí cap a la renda garantida de ciutadania —que segons les entitats hauria de ser l'objectiu—, Illa enumera les prioritats per a la reforma: recuperar el dret subjectiu, no deixar-ne fora les persones molt vulnerables que difícilment poden tornar a treballar i fer-la compatible amb altres tipus de prestacions i feines temporals. També adverteix que per a una persona en situació fràgil és molt llarg haver d'esperar els quatre mesos de tramitació de la prestació i alhora reclama que es tregui el límit de 60 mesos de cobrament que es va introduir el 2011.

Va en la mateixa línia la presidenta de les Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS), Teresa Crespo: "S'ha d'eliminar l'espai

sa de Dàmocles que són els 60 mesos." D'entrada, Crespo proposa que la renda mínima no es vegi només com una prestació, sinó com un programa d'inserció: "Cal articular un sistema paral·lel d'apoderament de les persones, donar-los eines perquè guanyin competències i fer que també adquireixin compromisos." Que trobar una feina temporal sigui compatible amb l'ajuda i obrir-la als joves de 18 anys són altres propostes d'ECAS, però Crespo té dubtes que realment hi hagi una aposta per la RMI. "Em preocupa si la reforma serà una resposta real a problemes que arrosseguem des de fa anys."

El 2010, al màxim

Amb 29.537 expedients vigents —la dada és del 31 de desembre passat—, la situació de la prestació és la que més s'acosta a l'any 2010, just abans que el govern passés un filtre per fer fora una part dels beneficiaris i n'endurís l'accés. El màxim d'expedients se situa en 30.284 l'any 2010, però el 2011 havia baixat fins a 24.765 i a poc més de 23.000 el 2012. ■

Una història que es diu Esperanza

SOBREVIURE • "Jo he robat menjar al supermercat", confessa una dona amb dos fills i sense cap ingrés **ACOMPANYAMENT** • Ara cobra la renda mínima i comença un programa a la Fundació Comtal amb l'objectiu de trobar una feina

L'Esperanza explica la seva història per evidenciar que hi ha moltes persones que no tenen una vida fàcil ■ ALBERT SALAMÉ

Sònia Pau
BARCELONA

En aquest relat, tot el que s'explica és real, excepte el nom de la protagonista, que, per mantenir-se en l'anonimat, ha decidit dir-se Esperanza. "No és un nom que m'agradi gaire, però lliga amb la meua història", raona, il·lusionada perquè comença un curs a la Fundació Comtal, en què es combina formació i pràctica en empreses amb l'objectiu de trobar una feina. L'Esperanza cobra 604 euros de la renda mínima d'inserció (RMI). Li han d'arribar per pagar el pis, el menjar i les despeses escolars dels dos fills, un dels quals va a l'institut. S'espavila com pot. Cobra la RMI des de fa quatre anys. Espera trobar una feina i deixar-la de cobrar. Una feina que segurament faria que, a més d'autonomia econòmica, recuperés la confiança en ella mateixa. Les dues coses les va perdre quan es va quedar sola amb dues criatures petites i sense cap ingrés. Havia esgotat fins i tot el subsidi de l'atur. Es va trobar al límit. "He robat menjar al supermercat", confessa.

Raona que si hagués estat sola hauria estat diferent, però tenia

dos fills petits. "Ningú es pot imaginar com ho passava de malament —recorda l'Esperanza—. A vegades amagava el menjar a la motxilla de Pocoyó del meu fill... Passava por. La sortida del súper se'm feia eterna i quan arribava a casa no podia parar de plorar." El dia que ho va explicar a la treballadora social, la va avisar que no podia utilitzar els nens per robar, perquè en podia perdre la custòdia. Des de llavors va decidir anar al súper sempre sola.

"A vegades amagava el menjar a la motxilla de Pocoyó del meu fill. Es passa molta por", explica

Van ser els cinc o sis mesos que van trigar a donar-li la renda mínima. "Sobrevivia com podia", resumeix. Sobreviure i anar amunt i avall per fer desenes i desenes de papers. Cada cop que anava als serveis socials, n'hi faltava algun. "Em deien que era molt jove, només tenia 28 anys. I era veritat, ho era. Però tenia unes criatures i havien de menjar!", diu. I hi afegeix: "Quan hi penso, em ve la imatge de viure constantment asfixiada."

Aconseguir cobrar la renda mínima, treure's el mal karma a les classes de dansa en un centre cívic municipal i també teràpia psicològica han estat passos difícils. Ara, però, l'Esperanza verbalitza que es comença a sentir preparada per plantar cara al que faci falta. "Va arribar un moment en què jo mateixa pensava que no podia seguir vivint com vivia, però no te'n comences a sortir fins que trobes veritables suports externs que funcionin", assegura. La participació en el programa de Fundació Comtal ha de ser el trampolí definitiu.

"No funcionarà si no hi ha un compromís per part seva", adverteix Laia Font, pedagoga que farà l'acompanyament a les persones que participen en el programa de formació de la Fundació Comtal, una entitat de Ciutat Vella, a Barcelona. Tots els participants tenen en comú amb l'Esperanza que són beneficiaris de la renda mínima. "Cadascú ha de descobrir les capacitats que té i adquirir-ne de noves, i entre tots intentarem trobar una oferta laboral que se'ls adequi", explica Font, perquè l'objectiu és aconseguir una feina. De les trenta persones que van participar en el programa l'any passat, quatre estan treballant. ■